

O projektu

179001 – **Organizaciona i informaciona podrška sistemu upravljanja kvalitetom kao ključnim faktorom povećanja konkurentnosti naših preduzeća i njihovog bržeg izlaska na svetsko i EU tržište.**

Period realizacije: 2011–2014. godine

Rukovodilac projekta: prof. dr Janko M. Cvijanović.

Projekat se realizuje sa Učiteljskim fakultetom iz Sombora, Pravnim fakultetom iz Beograda i Singidunum univerzitetom iz Beograda.

Značaj istraživanja u ovom projektu proizlazi direktno iz značaja ispunjavanja ekonomske dimenzije kompetentnosti države, odnosno ravnopravnog uključivanja Srbije u evropsko i svetsko tržište robe i usluga. U tom kontekstu, očigledno je da preduzeća (a rakurs ovog projekta je preduzeće) mogu i moraju da aktiviraju sve unutrašnje tehničke, tehnološke, kadrovske, finansijske i druge potencijale kako bi konkurentnost robe i usluga koje nude domaćem i stranom tržištu bila na potrebnom nivou. Posebno naglašavamo da je konkurentnost na domaćem tržištu često potcenjena i zanemarena iako je ona izuzetno značajna kao prva stepenica na putu ka evropskoj i svetskoj konkurentnosti. Čak je, za neku robu i usluge, konkurencija na domaćem tržištu povremeno oštija i složenija, pre svega zbog delovanja nekih netržišnih faktora koji su, najčešće, političke provenijencije.

U najvažnije faktore konkurentnosti preduzeća svakako spada njegova organizovanost. Organi upravljanja i rukovođenja i svi zaposleni moraju shvatiti da sistem upravljanja kvalitetom znači proizvodnju robe i usluge željenog (ugovorenog) kvaliteta i, na taj način, de facto, sistem upravljanja ukupnim poslovnim rezultatima. Da bi to bilo moguće, neophodno je ovladati najvažnijim faktorima poslovanja, kao što su: informacioni sistem, sistem planiranja, makroorganizaciona i mikroorganizaciona struktura, tehnologija itd.

Značaj istraživanja na ovom projektu je višeslojan, kao što su višeslojni najvažniji zadaci koje bi projekat trebalo da ostvari. Pored utvrđivanja činjenica (inventar stanja) o svakom od potproblema čije je razmatranje predviđeno projektnim zadatkom, analiziraće se najvažniji međusobni uticaji i definisati preporuke za unapređenje postojeće situacije.

Pored direktnih efekata na preduzeća koja će biti objekat neposrednih istraživanja i na koja će se preporuke u celini odnositi (pošto će sadržati sve specifičnosti stanja i odnosa u tom preduzeću), zaključci izvedeni za nekoliko preduzeća moći će se, u većoj ili manjoj meri, generalisati i biti od značaja za širi krug preduzeća sličnog profila i situacije.

Sledeći kongruentni krug uticaja ovih istraživanja i njihovih rezultata jesu rukovodioci u drugim (čak različitim) preduzećima, konsultanti u domenu QMS i povezanih, ranije spomenutih u projektnom zadatku naznačenih tema, zatim studenti doktorskih studija u organizacionim naukama itd. Naravno, korist odnosno efekat ovih istraživanja na navedene subjekte zavisi primarno od kvaliteta istraživanja i zaključaka, ali i od spremnosti ljudi u privredi, državnoj upravi i na fakultetima da uvažavaju i koriste prezentovane nalaze. To umnogome zavisi od odnosa države prema privrednim problemima i od državne politike njihovog rešavanja. Niko ne može naterati direktora preduzeća (bez obzira na strukturu vlasništva u tom preduzeću) da se okrene teorijskim i empirijskim diskursima rešavanja problema u preduzeću, da angažuje konsultante – specijaliste za pojedine probleme i da naporno radi na korporativnoj kulturi u kojoj je oslanjanje na sopstvene snage polazna osnova ponašanja svih zaposlenih, ako dva tri dana antešabiranja pred vratima funkcionera u pojedinim ministarstvima donosi „rešenje“ problema, palijativno, doduše, ali reizbor generalnih direktora i njihovih kompletnih ekipa postao je prava retkost, pa dugoročna rešenja (a u njima je ključ konkurentnosti svakog preduzeća i svake privrede) malo i retko interesuju aktuelne direktore.

Ovome valja dodati problem raznovrsnosti pristupa organizaciji, kadrovima i menadžmentu znanjem u zavisnosti od toga da li se radi od javnom preduzeću, javnom komunalnom preduzeću, akcionarskom društvu ili društvu sa ograničenom odgovornošću. Teorijski gledano, te razlike postoje i trebalo bi da postoje, ali ne meri u kojoj je to eskaliralo u srpskim preduzećima. Zato je potencijalni značaj istraživanja u ovom projektu zaista veliki, a da li će ostati samo potencijal zavisi, ponavljamo, ne samo od kvaliteta istraživanja (i relevantnih zaključaka koji iz njega proisteknu) već i od spremnosti i želje potencijalnih korisnika ovih rezultata.

Poboljšanja koja će proizaći iz ovog projekta, dakle, izvesna su u preduzećima u kojima se istraživanja budu realizovala, a šira korist je velika, no manje izvesna.